

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	36717 Соціологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	054 Соціологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

15.04.2026 р.

Справа № 0382/АС-26

Галузева експертна рада С ІІІ Соціальні науки (05 Соціальні та поведінкові науки. 06 Журналістика) у складі:

Садівничий Володимир Олексійович – головуєчий,

Бабенко Вікторія Володимирівна,

Бондзик Дмитро Миколайович,

Бульбенюк Світлана Степанівна,

Заславська Ольга Олександрівна,

Кононенко Оксана Іванівна,

Кузьмук Ольга Миколаївна,

Ларіонов Станіслав Олександрович,

Нечітайло Ірина Сергіївна,

Прокоф`єва Олеся Олексіївна,

за участі запрошених осіб:

Головко Олександр Миколайович – представник ЗВО,

Бакіров Віль Савбанович – гарант ОП,

Безрукова Ольга Анатоліївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36717
Назва ОП	Соціологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОНП повною мірою забезпечує можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальністю "Соціологія" наразі відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОНП повною мірою відповідає місії та стратегії розвитку ЗВО, а також стратегічним цілям та пріоритетам Стратегії розвитку ЗВО у різних сферах його діяльності.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

На ОП діє усталена система взаємодії зі всіма ключовими стейкхолдерами, пропозиції стейкхолдерів щодо покращення, удосконалення ОНП враховуються. Система отримання зворотного зв'язку від різних груп стейкхолдерів характеризується різноманіттям методів та підходів: входження стейкхолдерів до складу робочої групи ОНП, рецензування стейкхолдерами ОНП, участь в опитуваннях, спілкування під час виконання різних видів робіт (наукової, педагогічної, методичної) тощо.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Позитивною практикою в аспекті врахування міжнародного досвіду є участь НПП ОНП у європейській мережі ValEUs. Результати такої участі використані для актуалізації змісту окремих ОК («Соціологія XXI століття», «Українські революції у порівняльній перспективі», «Європейські студії») з урахуванням сучасного дискурсу європейських цінностей та актуальних підходів щодо соціологічної методології дослідження євроінтеграційних процесів. Сильною стороною є реалізація ННІ СМК 16 міжнародних проектів (протягом останніх 4 років), до виконання яких залучалися НПП ОНП, а також аспіранти, що також дозволяє враховувати актуальні міжнародні тенденції.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідних стандартів вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Освітні компоненти, включені до освітньої програми в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Унікальність ОП відображено змістом вибіркового ОК, переважна більшість з яких мають яскраво виражений унікальний авторський зміст («Українські революції в порівняльній перспективі», «Епістемологія соціального» «Культура довіри в сучасному світі» та ін.). Такий підхід до формування вибіркової складової ОНП слід вважати сильною стороною ОП. Унікальність ОНП відображено у компетентностях та програмних результатах навчання, зокрема тих, що відносяться до блоків «визначені університетом».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка в цілому забезпечує формування компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності здобувачів. В контексті реалізації та повноцінного забезпечення ПРН за ОК 6 «Виробнича (науково-педагогічна) практика» ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо необхідності збільшення фокусу на роботу здобувачів в аудиторії. Кількість годин для проходження активної практики визначається керівником практики (викладачем-методистом) і не є формалізованою. Утім з робочої програми практики видно, що здобувач відпрацьовує в аудиторії лише 2 заняття (пробне та залікове). Якщо припустити, що два заняття – це мінімум для отримання підсумкової оцінки, на думку ГЕР цього мінімуму не достатньо для формування викладацьких компетентностей та ПРН. ГЕР зауважує, що мета практики (згідно із робочою програмою) полягає не у базовому знайомстві зі специфікою викладацької діяльності, а у формуванні у стійких професійних умінь і навичок самостійної педагогічної діяльності тощо. Виходячи з вищевикладеного, ГЕР рекомендує збільшити мінімальну кількість годин, відведених на роботу практиканта в аудиторії як викладача – для посилення СК О4 (Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті) та повноцінного досягнення РНО8 (Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, ...). Доречність цієї рекомендації посилюється тим фактом, що основною сферою працевлаштування здобувачів ОНП є сфера вищої освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо розширення можливостей здобувачів для формування м'яких навичок через позанавчальні ініціативи, а також внесення форм групової роботи до тих ОК, де це відповідатиме навчальним цілям.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) повною мірою відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Практикоорієнтованість ОП забезпечується через: - практичні складові обов'язкових компонентів, що входять до її структури; - виконання індивідуальних і колективних наукових досліджень, - підготовку публікацій у фахових виданнях самостійно та в співавторстві, - участь у конференціях і семінарах, - проведення соціологічних опитувань та участі в міжнародних грантових проектах у складі виконавців.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, що здійснюється комплексно як через формальні освітні практики, так і практики неформальної освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання забезпечуються повною мірою як на інституційно-нормативному рівні, так і на рівні освітніх практик.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості. Окрім фахового іспиту зі спеціальності та презентації дослідницької пропозиції, для вступників, які мають диплом магістра або спеціаліста з іншої галузі знань, передбачено додаткове вступне випробування.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах, в тому числі, під час академічної мобільності, належним чином врегульовані нормативно базою ЗВО. ОП має конкретні приклади визнання результатів навчання, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності).

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті, належним чином врегульовані нормативно базою ЗВО. ОП має конкретні приклади визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання в цілому сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо включення до ОК (де це доречно) модулю з вивчення R-Studio, що узгоджується з сучасними світовими тенденціями обробки та аналізу соціологічних даних.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми, в тому числі через: - участь здобувачів разом зі НПП у дослідницьких проєктах ННІ, в тому числі й тих, що реалізуються у партнерстві із закордонними ЗВО; - підготовку здобувачами наукових публікацій, - участь здобувачів у наукових конференціях; - виконання здобувачами творчих завдань за окремими ОК. Позитивною є практика інтеграції змісту ОК із тематикою та завданнями виконання здобувачами їх дисертаційних досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зміст ОК переглядається та оновлюється НПП не рідше, ніж один раз на рік. Оновлення змісту ОК відбувається з урахуванням динамічного характеру соціологічної науки, відповідно до змін соціальної реальності та нових соціальних викликів. Водночас ГЕР звертає увагу на невідповідність назви ОК6 «Виробнича (науково-педагогічна) практика» тій назві, що позначена у робочій програмі («Асистентська педагогічна практика»), що вказує на застарілість відповідного документу. Також у змісті цієї робочої програми є дещо неактуальні фрази, які стосуються забезпечення практики в карантинних умовах тощо, натомість відсутні аналогічні відсилки до умов військового стану.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Рівень обґрунтованості дає підстави ГЕР підтримати позицію експертної групи.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальностей 054 «Соціологія».

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На ОП діють чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Всі учасники освітнього процесу послідовно дотримуються встановлених правил під час реалізації ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Взірцево реалізується політика дотримання академічної доброчесності. Відповідних процедур послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Взірцевість підкріплюється затвердженою Університетом Політикою щодо використання штучного інтелекту в освітньому процесі і науковій роботі. Згідно із цим документом до ОК, що викладаються на ОП, включено окремі теми, що стосуються етичного та доброчесного використання штучного інтелекту в науковій та дослідницькій роботі. В аспекті дотримання принципів академічної доброчесності ознаку взірцевості має практика оприлюднення повних текстів дисертацій керівництва і працівників університету в репозитарії університету.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Академічна та професійна кваліфікація НПП відповідає змісту забезпечуваних ними ОК.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними. На ОНП, що акредитується, цих процедур чітко дотримуються, що забезпечує необхідний рівень професіоналізму НПП для викладання ОК.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організацій, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Сильною стороною є багатовекторне та інституційно оформлене залучення роботодавців та професіоналів-практиків, в тому числі іноземних фахівців до реалізації ОНП.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Зразковою та певною мірою унікальною є система заохочення здобувачів-співавторів публікацій WoS та Scopus. Взірцевою є практика проведення регулярних методсеінарів з навчання НПП процедурі подання публікацій до видань, що входять до наукометричних баз даних, яка запроваджена саме за ініціативою менеджменту ННІ СМК. В аспекті заохочення розвитку викладацької майстерності, взірцево реалізується практика формування каталогу вибіркового дисциплін, виходячи із наукових інтересів та здобутків НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси повною мірою забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Заклад вищої освіти забезпечує широкий доступ НПП і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище всебічно задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я. З огляду на те, що звід початку повномасштабного вторгнення, через загрозу життю багато каразінців були змушені виїхати з Харкова, взірцевою є практика створення ЗВО Благодійного фонду – для забезпечення гуманітарної допомоги (харчові продукти, побутова хімія, одяг тощо); пошуку й надання тимчасового житла; надання цільової фінансової допомоги на лікування чи закупівлю життєво необхідних ліків; забезпечення користування необхідною технікою для продовження участі в освітньому процесі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Рівень обґрунтованості дає підстави ГЕР підтримати позицію експертної групи.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО зразково реалізує політику інклюзивності та безбар'єрності освітнього середовища. Створено виняткові, комфортні й унікальні умови для здобувачів з особливими освітніми потребами: наявність у публічному доступі спеціалізованої техніки (принтер Брайля, комп'ютер для осіб із вадами зору); наявність ліфтів; наявність спеціальних вбиралень тощо.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО наявні всі необхідні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій тощо. Ознаку взірцевості має механізм профілактики, виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій, а також ситуацій цькування, сексуальних домагань і корупції, зокрема в контексті співпраці з Єдиним порталом повідомлень викривачів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Зазначені процедури характеризуються регулярністю і систематичністю.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Сильною стороною є системне залучення здобувачів як партнерів до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Система залучення здобувачів до розвитку ОНП є комплексною та багаторівневою. У цій системі комунікація, врахування інтересів студентів і нормативне регулювання виступають взаємопов'язаними складниками єдиного механізму забезпечення та підвищення якості освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Сильною стороною є системне залучення роботодавців до періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Роботодавці надають пропозиції щодо актуалізації методологічної та аналітичної підготовки здобувачів, розвитку навичок роботи з емпіричними та цифровими даними, підготовки до участі в прикладних і міжнародних дослідницьких проєктах. Отримані пропозиції враховуються. Окрім того, роботодавці залучаються до забезпечення якості ОНП через консультування гарантa та НПП щодо результатів підготовки здобувачів, обговорення відповідності сформованих компетентностей вимогам професійної діяльності та співпрацю в межах науково-дослідницьких і експертних заходів.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ЗВО створені належні нормативні та організаційні умови для проведення моніторингу працевлаштування випускників. Анкетування випускників систематично реалізується Асоціацією випускників. Сильною стороною ОНП є те, що ННІ СМК самостійно формує та підтримує актуальну базу даних випускників, яка містить інформацію про їхнє подальше працевлаштування, професійну діяльність і кар'єрний розвиток.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ЗВО зразково функціонує система внутрішнього забезпечення якості. На нормативному рівні затверджено Порядок проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. На цій підставі проводиться щорічний комплексний аудит ОП. Коригувальні заходи, виявлені в результатах аудиту, реалізуються в повному обсязі. Результати аудиту обговорюються на засіданні науково-методичної комісії ННІ, а також на засіданнях кафедр і Вченої ради ННІ. До процедур моніторингу якості ОНП залучено всі зацікавлені сторони, за результатами регулярних опитувань роботодавців, випускників та здобувачів вносяться зміни до змісту ОНП, представників всіх груп стейкхолдерів включено до забезпечення якості на ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Рекомендації з попередньої акредитації ОНП в повній мірі враховані та впроваджені.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої сформовано культуру якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. В цьому аспекті зразковою є практика проведення семінарів для гарантів ОП – з метою формування у них навичок супроводу освітніх програм, підготовки до акредитацій та обміну досвідом.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО визначено чіткі й зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є доступними, учасники освітнього процесу їх послідовно дотримуються.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЗВО забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства, своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. Сильною стороною є те, що ОНП має відкриту базу всіх документів, власний публічний репозиторій, публічну систему зворотного зв'язку (є відкриті опитування та пропозиції щодо програми, зазначено, які пропозиції вплинули на зміни програми). Позитивною є усталена практика ведення відкритою активної комунікації в соцмережах, з використанням QR-кодів на сторінки з усіма дотичними до різних подій інформаційними матеріалами.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю, володіння методологією наукової та педагогічної діяльності, що підтверджується зокрема фактами наукової та іншої діяльності переважної більшості здобувачів ОНП, наявністю взаємозв'язку між змістом освітніх компонентів ОП та колом наукових інтересів здобувачів.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Наукова діяльність аспірантів повною мірою відповідає напряму досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти здатний сформуванати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Ресурси ЗВО, ННІ та його кафедр дозволяють забезпечити сталість у сформуванні разових спеціалізованих вчених рад для атестації аспірантів, які навчаються на ОНП «Соціологія».

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

ЗВО та ННІ забезпечують широкі можливості для виконання наукових досліджень здобувачів. Здобувачі мають можливість апробувати результати своїх наукових досліджень на міжнародних науково-практичних конференціях, які щорічно організуються ННІ та його кафедрами («Харківські соціологічні читання», «Якобінська наукова сесія» та ін.), а також в межах Конгресу соціологічної асоціації України, співorganizатором якого є ННІ. Позитивною є практика надання здобувачам можливості безкоштовної публікації своїх статей у фахових виданнях Каразінського університету.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Сильною стороною ОНП є залучення провідних вітчизняних та закордонних фахівців з соціології у якості гостей лекторів. Таке залучення є систематичною практикою, вкоріненою у початковий процес, що забезпечує безперервність включення здобувачів до міжнародної академічної спільноти та відповідних трендів. Зразково реалізується залученість здобувачів до міжнародних грантових проєктів як виконавців. Важливо, що тематика проєктів є дотичною до проблематики їх дисертаційних досліджень.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Зразково реалізується практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, в тому числі інтернаціональних, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються. Наукові керівники системно залучені до реалізації міжнародних і національних дослідницьких проєктів (Horizon Europe, Erasmus+, Swedish Institute, національні НДР тощо), тематика яких безпосередньо корелює з проблематикою дисертаційних досліджень аспірантів. Важливо, що у межах такого залучення керівники забезпечують інтеграцію аспірантів у спільні емпіричні та теоретичні розробки.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ЗВО сформована культура академічної доброчесності функціонування якої повною мірою забезпечує дотримання принципів академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та здобувачів ОНП «Соціологія».

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Продовжувати практики узгодження змісту ОНП з відповідним стандартом в.о., місією та стратегією ЗВО, інтересами та потребами стейкхолдерів, а також практики врахування тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Збільшити мінімальну кількість годин, відведених на роботу практиканта в аудиторії як викладача – для посилення СК О4 та повноцінного досягнення РНО8, що диктується, в тому числі, метою педагогічної практики та особливостями працевлаштування випускників ОНП «Соціологія». Забезпечити можливості здобувачів для формування їх м'яких навичок через позанавчальні ініціативи, а також внесення форм групової роботи до тих ОК, де це відповідатиме навчальним цілям.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Продовжувати практики забезпечення доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Включити до ОК (де це доречно) модуль з вивчення R-Studio, що узгоджується з сучасними світовими тенденціями обробки та аналізу соціологічних даних. Забезпечувати релевантність назв робочих програм назвам відповідних ОК, осучаснити зміст робочих програм в частині висвітлення питань організації навчання, змістивши фокус уваги з «карантинних умов» на «умови воєнного стану».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Продовжувати практики забезпечення прозорості контрольних заходів, чіткості критеріїв оцінювання, зрозумілості досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компонента та освітньої програми в цілому.

Критерій 6. Людські ресурси

Продовжувати практики розвитку людських ресурсів та реалізації їх потенціалу.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продовжувати практики розвитку освітнього середовища та матеріальних ресурсів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Продовжувати практики внутрішнього забезпечення якості освітньої програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Продовжувати практики забезпечення прозорості та публічності ОНП

Критерій 10. Навчання через дослідження

Продовжувати практики навчання через дослідження, в тому числі й ті, що забезпечують формування разових спеціалізованих вчених рад для атестації аспірантів, які навчаються на ОНП «Соціологія».

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР СИІ ID 36717.xlsx</i>	pd2uZMXSsU4SK+ox9C6t73ef5AX9+2eQ5etU6RrEP 4s=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

САДІВНИЧИЙ ВОЛОДИМИР ОЛЕКСІЙОВИЧ